

ਪੀ. ਸਦਾਸ਼ਿਵਮ ਅਤੇ ਰਾਜੀਵ ਭੱਲਾ, ਜੇ. ਜੇ.

ਭਾਰਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2007 ਦੇ CWP ਨੰ. 9434

11 ਜੁਲਾਈ, 2007

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਕਲਾ. 220—ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, 1973 — ਐੱਸ. 438—ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਰੁੱਧ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼—ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਆਧਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ—ਰਿੱਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਖਲ-ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ—ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ? 438 ਕਰੋੜ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪੀਸੀ - ਹੋਲਡ, ਨਹੀਂ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ - ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ - ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ.-ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ/ਲਾਕਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ-ਰਿੱਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਖਲ-ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖ ਕੇ ਸਬੰਧਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨੁਕਤੇ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ-ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤੰਗ ਜਾਂ ਤਸੀਹੇ ਨਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨਾ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 438 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ/ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਬਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਗਾਊਂ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 438 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ/ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਅਸਾਧਾਰਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੰਬਲ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤ ਉਪਲਬਧ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ। ਸਮੱਗਰੀ.

(ਪੈਰਾ 16 ਅਤੇ 17)

ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਰਿਮਾਂਡ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਰਖਾਸਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ | ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਹਾਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਆਧਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ 14 ਜੂਨ, 2007 ਤੱਕ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਇਹ ਵੀ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਉਹ ਡਾਕਟਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠੀਕ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ

ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਬਾਰੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਾਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ, ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ.

(ਪੈਰਾ 20)

ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਕੋਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਢੁਕਵੇਂ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 21)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ/ਲਾਕਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਉਪਾਅ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ।

(ਪੈਰਾ 22)

ਆਰ.ਐਸ.ਚੀਮਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਕੇ.ਐਸ.ਨਲਵਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਨ।

ਐਚ.ਐਸ ਮੱਤੋਵਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ, ਰੁਪਿੰਦਰ ਖੋਸਲਾ, ਵਧੀਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਲ।

ਨਿਰਣਾ

ਪੀ. ਸਦਾਸ਼ਿਵਮ, ਜੇ.

(1) ਭਾਰਤਭਾਰਤ 5 ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ, = ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਵਾਸੀ ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ:

"ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਉਪਕਰਨ;

ਇੱਕ ਖਾਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਚਿਤ

ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਉਸਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ;

ਇੱਕ ਹੋਰ ਖਾਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਅਗਾਊਂ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ;

ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ;

ਇੱਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ (ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜਾਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ;

ਇੱਕ ਹੋਰ ਖਾਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਅਤੇ ਲਾਕਰਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਫ੍ਰੀਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੋਕਣ ਲਈ 27 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2007 ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ;

ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ 10 ਜੂਨ, 2007 ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ/ਡਿਊਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਐਸ. ਚੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਹੁਕਮ (ਅੰਕਸੂਤਰ ਪੀ-21) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ;

ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਵਿਖੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 307, 452, 447, 379, 427, 148, 149 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰ: 105 ਮਿਤੀ 10 ਜੂਨ, 2007 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੀ. 16) ਦੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦਾ ਸਾਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਦਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੂੰ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਸਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

- (a) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ 59 ਸਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫਰਵਰੀ, 2002 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮੀਡੀਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਫਰਵਰੀ, 2007 ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਨਵਰੀ, 2007 ਵਿੱਚ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬੀ)-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਈ। ਤੀਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਨੇ 3 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਤੀਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 420, 24 ਜੂਨ, 2006 ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 15 ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 467, 468, 471, 120-ਬੀ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 7,8,9,10,13 (1) ਅਤੇ 13 (2) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵੀ.ਬੀ.ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ., ਮੋਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਰਾਜ਼ਗੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹਾ/ਜਨਤਕ

ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆਮ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ।

- (b) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮਾਰਚ, 2007 ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਦੇ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੰਤਰੀ, ਸਾਬਕਾ ਦੇ ਕਰੀਬੀ ਸਾਥੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ, ਦੋਸਤਾਂ, ਸਾਥੀਆਂ, ਸਾਬਕਾ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਗੰਨਮੈਨ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ. ਪੰਜਾਬ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਝੂਠੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

- (c) ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 409, 420, 467, 468, 471, 120-ਬੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾਵਾਂ 7 ਅਤੇ 13(ਐਲ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 5 ਮਿਤੀ 23 ਮਾਰਚ, 2007 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੀ 9/ਏ) ਦਰਜ ਕੀਤੀ। (c) ਅਤੇ (d) ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੇਕੂ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 13(2) ਅਤੇ 14 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸਨੂੰ "ਲੁਧਿਆਣਾ ਸਿਟੀ ਸੈਟਰ ਘੁਟਾਲਾ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 30 ਮਈ, 2007 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 31 ਮਈ, 2007 ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

- (d) 8 ਜੂਨ, 2007 ਨੂੰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 10 ਜੂਨ, 2007 ਨੂੰ 23 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 5 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 160 ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਉਕਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰ: 105, ਮਿਤੀ 10 ਜੂਨ, 2007 (ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ/16) ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307, 452, 447, 379, 427, 148 ਅਤੇ 149 ਅਧੀਨ ਥਾਣਾ ਸਦਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਹੈ।

- (e) ਵਧੀਕ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਧਾਰਾ 324, 406, 420, 467, 468, 12 ਜੂਨ, 2007 ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰ.

126, ਮਿਤੀ 12 ਜੂਨ, 2007 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੀ-30) ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ 471, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਸਿਵਲ ਲਾਈਨਜ਼, ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਨੰ. 227, ਮਿਤੀ 13 ਜੂਨ, 2007 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੀ/31), ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਕੋਤਵਾਲੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 406, 420, 506 ਅਧੀਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 1 ਜੂਨ, 2007 ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਮਾਸਕ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 2007 ਦਾ ਨੰਬਰ 35545-ਐੱਮ.

(f) ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ, ਸਰਕਾਰ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਬਲਕਿ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਦਾ ਗਠਨ ਹੀ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

(g) ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਸਮੇਤ ਪੁਲਿਸ ਡੀ.ਕੇ. ਬਾਸੂ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ (1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਗਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। quashed. ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਹ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ/ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਨਿਰਪੱਖ ਨਿਆਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਸਾਰੀਆਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰਜ਼ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(2) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਇੱਕ ਪਿਰਥੀ ਚੰਦ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਇੱਥੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ:

(a) ਦੋ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ 31 ਮਈ ਨੂੰ ਐੱਸ. 2007, ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-13, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ 2007 ਦਾ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.) ਨੰਬਰ 3478 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ. ਮਿਸ. 35545-ਐਮ ਆਫ 2007 ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1 ਜੂਨ, 2007 ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 4 ਜੁਲਾਈ, 2007 ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਵੱਲੋਂ 4 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ 4 ਜੁਲਾਈ, 2007 ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ 1 ਜੂਨ, 2007 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਹੀ ਹੁਕਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। 18 ਜੂਨ, 2007 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ, ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ/32 ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਡੀ

(1) AIR 1997 SCC 610

ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ, (2) ਦੇ ਕਾਡ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ , ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।

(b) ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟਾਂ ਨੇ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਨਿਆਂਇਕ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬਣਦੀ

ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਿਮਾਹੀ ਤੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਦਾ ਦਬਾਅ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਅਤੇ ਇਨਕਾਰ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ, ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ, ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕੰਮਕਾਜ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅਖਬਾਰ/ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਸਾਰੀਆਂ ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੱਖਪਾਤ ਜਾਂ ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ ਜਾਂ ਸਿਆਸੀ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਦੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਰੈਂਕ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਦੁਆਰਾ ਵਿਧੀਵਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਦਾਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ।

(3) ਉਪਰੋਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਐੱਸ.ਚੀਮਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਐੱਚ.ਐੱਸ. ਮੱਤੋਵਾਲ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ।

(4) ਆਓ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਆਪਕ ਸਵਾਲ/ਗਲੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ, ਅਰਥਾਤ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ/ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਅਗਾਊ ਨੋਟਿਸ। ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਪੈਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਖੁਦ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਰਵਲ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਪੱਖ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 438 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਐੱਸ.ਚੀਮਾ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ.ਐੱਸ ਮੱਤੋਵਾਲ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਸਿਬੀਆ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (3) ਅਤੇ ਅਦਰੀ ਧਰਨ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦਾ ਰਾਜ (4)।

(5) (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ/ਅਗਾਊ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ

ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ:

"35. ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 438(1) ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵਾਜਬ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ 'ਡਰ' 'ਵਿਸ਼ਵਾਸ' ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬਿਨੈਕਾਰ ਲਈ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਸਪਸ਼ਟ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਇਹ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬਿਨੈਕਾਰ

(3) ਏਆਈਆਰ 1980 ਐਸਸੀ 1632

(4) (2005) 4 SCC 303

ਭਰਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਹਿਲ 1»। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ
ਅਤੇ ਹੋਰ (ਪੀ. ਸਦਾਸ਼ਿਵਮ, ਜੇ.)

ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। S. 438(1), ਇਸ ਲਈ, ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਆਮ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸੰਭਾਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਬਾਲਗ ਅਬਾਦੀ ਜਿੰਨੀ ਵੱਡੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਯੰਤਰ ਹੈ; ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਪਾਸਪੋਰਟ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਇਲਜ਼ਮਾਂ, ਸੰਭਾਵਿਤ ਜਾਂ ਅਸੰਭਵ, ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਢਾਲ ਹੈ।

ਦੂਸਰਾ, ਜੇਕਰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਡ ਦੇ ਐਸ. 437 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਰਸ ਧਾਰਾ 438 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗਾ।

ਤੀਸਰਾ, ਇੱਕ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ S. 438 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਵਿਸ਼ਵਾਸ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਸੰਭਾਵਿਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਮੌਜੂਦ ਦਿਖਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਐਫਆਈਆਰ ਅਜੇ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਚੌਥਾ, ਕੋਈ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੰਜਵਾਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐੱਸ. 438 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ "ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ" ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸੰਕੁਚਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 437 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 439 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣਾ ਉਪਾਅ ਮੰਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

36. ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ। ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੰ. (2) ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ "ਕੰਬਲ ਆਰਡਰ" ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਠੋਸ ਗੱਲ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਇਹ ਖਦਸ਼ਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੱਚਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, S. 438(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ "ਜਦੋਂ ਵੀ" ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ: "ਕੰਬਲ ਆਰਡਰ" ਤੋਂ ਇਹੀ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ, ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕੰਬਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾ, ਸੰਭਾਵਤ ਜਾਂ ਅਸੰਭਵ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਠੋਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 438(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਤਰਕ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਜੋ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀਵਾਨੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-ਯਕੀਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਵਾਜਬਤਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਾਸ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੈ।

37. ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੀ ਇਸ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੱਥ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ S. 438(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਖਾਸ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਆਮ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਉਸਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਭਾਵੀ ਟਕਰਾਅ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚ ਗੰਭੀਰ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੋਂ, ਇਸ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ

ਵਰਣਨ ਦੀ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕੇਗੀ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜਨਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਤਲ, ਕਹਿ ਲਓ, ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਇੱਕ ਆਰਡਰ ਫਿਰ ਕੁਧਰਮ ਦਾ ਚਾਰਟਰ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹਥਿਆਰ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰੇ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੇ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਗੇ। ਵੈਕਿਊਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

(6) ਇਹ ਯੂ.ਐਸ. ਹੈ, ਅਦਰੀ ਧਰਨ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕੋਫ਼ਇਦਰਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਚ ਨੇ ਧਾਰਾ 438 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ/ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੋਏ ਪੀਸੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ:

16. ਧਾਰਾ 438 ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੀਹਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 438 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵਾਜਬ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ "ਡਰ" 'ਵਿਸ਼ਵਾਸ' ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬਿਨੈਕਾਰ ਲਈ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਸਪਸ਼ਟ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ 'ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਉਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ- ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਕੰਬਲ ਆਰਡਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਠੋਸ ਗੱਲ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਇਹ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਸਲੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ "ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ" ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ "ਕੰਬਲ ਆਰਡਰ" ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕੰਬਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਧਾਰਾ 438 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਕਰਣ ਹੈ, ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪਾਸਪੋਰਟ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਜਾਂ ਅਸੰਭਵ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਢਾਲ ਹੈ।

(7) ਦੋਵਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ "ਕੰਬਲ ਆਰਡਰ" "ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ" ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ" ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ "ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ" ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(8) ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 438 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ, ਜੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤ/ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਨ ਕੇਸ ਅਤੇ ਕਾਫੀ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਗਾਊਂ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹੁਕਮ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ "ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ" ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੈ।

(9) ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਰਸ਼ੀਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (5), ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੁਰਮ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕੰਬਲ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਬਿਨੈਕਾਰ (ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦਾਤਾ) ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਨਲਾਸੇਪਾਰਾ ਪਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਸਿਵਾਏ ਚਾਰ ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅਗਾਊਂ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਇੱਕ ਮਾਣਹਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਹਾਇਕ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 26 ਅਗਸਤ, 2002 ਨੂੰ

ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਮਾਣਹਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਵੱਖਰੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਫਸਰ, ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਪਰਾਧ ਝੂਠਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, 25 ਮਾਰਚ, 2002 ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਚੁਣੌਤੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਖਾਲੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹੈ। 26 ਅਗਸਤ, 2002 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਸਮੇਤ ਸਮੁੱਚੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੁਰਮ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕੰਬਲ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅੰਤਮ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਦੋਖਿਆ ਕਿ ਜੇ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਝੂਠਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਇਸ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਫੋਰਮ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਕੰਬਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਚਿਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ।

(10) ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 438 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਫਤੇ ਦਾ ਅਗਾਊਂ ਲਿਖਤੀ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ।

(11) ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਸਿਬੀਆ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਅਦਰੀ ਧਰਣ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੀਬੀਆਈ ਬਨਾਮ ਅਨਿਲ ਸ਼ਰਮਾ (6) ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੀਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 438 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਿਛਲੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਵਾਬ ਕਰਤਾ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਸੀ। ਸੀਬੀਆਈ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਲਈ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। ਸੀਬੀਆਈ

ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਤਾ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਸੀਬੀਆਈ ਵੱਲੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 'ਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਹਾਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਣਗੇ ਅਤੇ ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋਏ, ਅਭਿਆਸ ਵਿਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋਏ। ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 438 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਕੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ।

(12) ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 26 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2002 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ (ਸੀਆਰਐਲ) 1753/202 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ "ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 438 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਚੈੱਕ ਜੋ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਇਸ ਲਈ, ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਣਹਾਨੀ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

(13) ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ਰਸ਼ੀਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (7), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(14) ਡੀਕੇ ਗਣੇਸ਼ ਬਾਸੂ ਬਨਾਮ ਪੀਟੀ ਮਨੋਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (8) ਵਿੱਚ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਦਰੀ ਧਰਨ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਿਆਂ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ।

(15) ਸੁਨੀਤਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (ਜੀ) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠੇਗੀ।

(16) ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 438 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ-ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ/ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਬਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਗਾਊਂ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਹੁਕਮ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 438 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਧਾਰਾ 226/227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਸਿਧਾਂਤ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

(17) ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 438 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ/ਸਬਾਰਡੀਨੇਟ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਅਸਾਧਾਰਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੰਬਲ ਆਰਡਰ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤ ਉਪਲਬਧ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ।

- (7) (2005) 7 SCC 56
- (8) 2007 (2) ਆਰਸੀਆਰ (ਅਪਰਾਧਿਕ) 161
- (9) 2005 (1) SCC 608

(18) ਉਪਰੋਕਤ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਆਉ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਚਾਰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ।

- (i) FIR ਨੰਬਰ 5 ਮਿਤੀ 23 ਮਾਰਚ, ਧਾਰਾ 409 ਅਧੀਨ 2007420, .467,468,471 ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ 120-ਬੀ.ਪਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ। ਲਧਿਆਣਾ(ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-9/A)

ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਜਾਂਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

(ii) FIR ਨੰਬਰ 105. ਮਿਤੀ 10 ਜੂਨ। 2007 ਅਧੀਨਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 307. 452. 447. 379. 427. 148 ਅਤੇ 149 ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ। ਸਦਰ ਲੁਧਿਆਣਾ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-16)

ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 23 ਅਕਤੂਬਰ, 2006 ਦੀ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 10 ਜੂਨ, 2007 ਨੂੰ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਤੀਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੇਸ ਹੈ।

(iii) FIR ਨੰਬਰ 126 ਮਿਤੀ 12 ਜੂਨ। 2007 ਅਧੀਨਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 348.406,420,467,468,471 ਕੋਡ। ਥਾਣਾ ਸਿਵਲ ਲਾਈਨ ਦੇ ਏ. ਪਟਿਆਲਾ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P/301)

ਇਹ 16 ਮਈ, 2007 ਤੋਂ 12 ਜੂਨ, 2007 ਤੱਕ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 12 ਜੂਨ, 2007 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਮਰਸੀਡੀਜ਼ ਬੈਂਜ਼ ਕਾਰ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ (ਇਕ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ) ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

(iv) FIR ਨੰ: 227 ਮਿਤੀ 13 ਜੂਨ। 2007 ਅਧੀਨਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 406. 420 ਅਤੇ 506। ਥਾਣਾ ਕੋਤਵਾਲੀ ਦੇ ਏ. ਪਟਿਆਲਾ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਘਟਨਾ ਸਾਲ 2002 ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 13 ਜੂਨ, 2007 ਨੂੰ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

(19) ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਆਵੇਗੀ ਤਾਂ ਉਹ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਿਆ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਾਊਂ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਥੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 438 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(20) ਵਧੀਕ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ/ਡਿਊਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਲੁਧਿਆਣਾ (ਅਨੁਸ਼ਕਾ ਪੀ/12) ਮਿਤੀ 10 ਜੂਨ, 2007 ਦੇ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ, ਵਿਦਵਤਾ ਸਹਾਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਿੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਆਧਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ 14 ਜੂਨ, 2007 ਤੱਕ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਭੇਜਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ (ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ) ਦਾ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਉਹ ਡਾਕਟਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠੀਕ ਸਨ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਬਾਰੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਰਿਮਾਂਡ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਾਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ

Bharat Inder Singh Chahal v. State of Punjab 405
and others (P. Sathasivam, J.)

ਕੀਤੀ, ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਗਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ।

(21) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਤੰਗ-ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਤਸੱਦਦ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਉਸ ਦਾ ਸਹੀ ਸਲੂਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. 105, ਮਿਤੀ 10 ਜੂਨ, 2007 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਾਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਬਹਿਸ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਦਾਇਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸ. ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂਚ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਮੁੱਢਲਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ ਜੋ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਹੈ। "ਲੁਧਿਆਣਾ ਸਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਘੁਟਾਲੇ" ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਭਾਵ ਐਫਆਈਆਰ 5, ਮਿਤੀ 23 ਮਾਰਚ, 2007, ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਵਿਵਾਦ ਜਾਂ ਮਰਸੀਡੀਜ਼ ਬੈਂਜ਼ ਆਦਿ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਪਲਬਧ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਕੋਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਢੁਕਵੇਂ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਵੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੇਰਵਿਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਤੰਗ-ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਜਾਂ ਤਸੱਦਦ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। /ਜਾਂ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਹਨ।

(22) ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ/ਲਾਕਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਾਹਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਜ਼ਾਬਤਾ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸੰਭਵ ਉਪਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਓ।

(23) ਇਹਨਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

- (i) ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲੜੀਵਾਰ ਕੇਸਾਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ) ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕੋਈ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ/ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ।

- (ii) ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ/ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਭੇਜਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਰੇ ਉਪਲਬਧ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ;
- (iii) ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ/ਡਿਊਟੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ 10 ਜੂਨ, 2007 ਦੇ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਹੁਕਮ (ਅਨੈਕਸਚਰ ਪੀ/21) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;
- (iv) ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ/ਲਾਕਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਬਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਾਹਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖ ਕੇ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- (v) ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਡੀਕੋ ਬਾਸੂ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ/ਫੋਰਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ। ਉਕਤ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤੰਗ-ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਜਾਂ ਤਸੀਹੇ ਨਾ ਦੇਣ।
- (vi) ਸਾਰੀ ਜਾਂਚ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖ ਕੇ, ਢੁਕਵੇਂ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ।
- (24) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- (25) ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

Bharat Inder Singh Chahal v. State of Punjab 407
and others (P. Sathasivam, J.)

9733/HC - ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰੈਸ, ਵੀ.ਟੀ., ਸੀ. ਐੱਚ. ਡੀ.